

Etter blijft een lieve deugniet

THEATER

LILIOM

Door TA-2 (Toneelgroep Amsterdam

en Frascati Producties)

Gezien 2/4, Frascati

Te zien 5 t/m 16/4, aldaar

★★★★☆

Een vrouw in een laag uitgesneden wit pak met een sigarettenpijpje. Zo ziet een magistraat van het Hemelse gerecht eruit volgens regisseur Julie Van den Berghe. De edelachtbare, strak gespeeld door Chris Nietvelt, laat af en toe een demonische grom horen tussen haar woorden. Zij moet zich buigen over het geval Liliom (Eelco Smits), een klootzakje dat zichzelf na een mislukte overval min of meer per ongeluk heeft geëlectrocuteerd.

Het is een merkwaardig stuk, *Liliom* van de Hongaarse schrijver Ferenc Molnár (zeer populair in het begin van twintigste eeuw, maar zijn toneelwerk is in Nederland in de vergeetelheid geraakt). Het gaat over een schelm die zijn baantje en bijbehorend lichte leventje als propper voor

een draaimolen op de kermis vaarwel zegt uit liefde voor een dienstertje (Hélène Devos). Maar de aanpassing aan het burgerlijke leven gaat niet makkelijk, want ze hebben geen werk en hij is nu eenmaal een etter. Hij mishandelt haar en rolt de criminaliteit in, met het fatale ongeval als gevolg.

Ferenc heeft een deemoedige blik op het liefdesleven van armelui en de setting rond de kermis lijkt het wel wat op *Kasimir und Karoline* van Von Horváth. Maar Ferenc's personages zijn schetsmatiger, als grof geschilderde decorstukken in een carroussel. En dan is er nog dat rare bovennatuurlijke intermezzo voor de hemelvaart, dat overigens zal leiden tot een verblijf van zestien jaar in het vagevuur.

Van den Berghe – ze heeft zelf Hongaarse roots – weet de keuze voor dit obscure stuk niet overtuigend te brengen. Ze benadrukt de ruwheid met een donker, abstract rondrollend decor, groteske bijfiguren – zoals Robert de Hoog met zijn maskerachtige grijns – en een soundscape die van alle geluiden een echo maakt. Het middelpunt is de zeer energieke Smits in

de titelrol, al is hij eerder een lieve deugniet dan echt gevaarlijk.

De voorstelling zwerft tussen ruig en elegant, tussen conceptueel en inspelend op herkenbare emoties. Het wordt maar niet duidelijk of Van den Berghe deze figuren nu opvat als te erbarmen mensen of als met houtskool getekende aanzetten. Een voorstelling in het vagevuur, kortom.

Hans Smit

Liliom zegt zijn lichte leventje als propper van een draaimolen vaarwel